

Budget 2022

trygghet kunnskap ansvar

K
D

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Förskolenämnden, grundskolenämnden och utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	8
Äldrenämnden och nämnden för personer med funktionsnedsättning.....	12
Individ- och familjenämnden.....	15
Kulturnämnden och nämnden för idrott, fritid och förebyggande.....	17
Miljö- och konsumentnämnden	20
byggnadsnämnden, fastighetsnämnden och tekniska nämnden	22
Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen	25
Övriga nämnder, bolag och kommunalförbund	29
Investeringar	31
Resultaträkning	34
Sammanfattning.....	37

INLEDNING

Västerås ska vara en attraktiv stad för medborgare att trivas i med hög servicenivå och hög livskvalitet. Västerås ska ha bra och funktionella kommunikationer till och inom staden för både varor och människor. För oss moderater och kristdemokrater är det viktigt med ett levande centrum som ger förutsättningar för en stark handel och där människor kan känna sig trygga.

Genom tillväxt stärks Västerås stads ekonomi. Ju flera som arbetar desto mer ökar stadens intäkter och vi kan förstärka utbildning och omsorg. Att Mälardalens högskola blir universitet ger stora möjligheter för forskning, innovation och kompetensförsörjning i Västerås. Den viktigaste förutsättningen för att flera ska arbeta är företag som anställer. Västerås ska ha ett bra företagsklimat. Ett bra företagsklimat lockar fler företag att etablera sig och befintliga företag att växa i Västerås. Då får inte Västerås stad konkurrera osunt med det lokala näringslivet. Staden måste också bli bättre på upphandlingar och det ska vara enkelt och rättvist när staden gör upphandlingar. En positiv syn på företagande ska också genomsyra hela staden och alla anställda. Det är därför viktigt att uppmuntra kommunalt anställd personal att ta över verksamhet, starta företag och driva eget.

Bekämpa otrygghet

Regeringen med socialdemokraterna i spetsen har idag kapitulerat med att upprätthålla tryggheten i Sverige. Problem som allt mer vältras över på kommunerna. Trots att Sverige är ett av de länder som hårdast beskattar sina medborgare klarar staten inte av att tillgodose något så basalt som att västeråsarna ska känna sig trygga. Det borde vara självklart att västeråsare kan röra sig fritt i sin stad utan att uppleva risk för våld eller hot, oavsett tid på dygnet. Kommunpolitikernas nya uppgift tycks vara att garantera invånarna den mest grundläggande tryggheten.

Allt kan inte göras av en kommun men vi menar att kommunen ska göra det vi kan för att öka tryggheten i staden. Vi har därför i vår budget lagt olika typer av trygghetssatsningar. Genom att se över belysning, röja buskage och ta bort klotter kan den upplevda tryggheten förbättras. Vi behöver trygga stråk med kameraövervakning till exempel på sträckan mellan Västerås station och centrala Västerås.

Det behövs fler ordningsvakter och väktare för att stoppa rån, narkotikaförsäljning och upprätthålla ordningen i Västerås. Lokaler och skolor måste genomsökas regelbundet med narkotikahundar. Att kollektivtrafiken har flexibla nattstopp där resenären får gå av ensam ökar också tryggheten.

Det behövs akuta åtgärder nu men också ett långsiktigt arbete för att öka tryggheten. Det är därför centralt att fler barn klarar skolan med godkända betyg och att åtgärda långtidsarbetslösheten så att fler barn ser sina föräldrar gå till arbetet. Föreningsliv och idrott är viktiga förebyggande verksamheter.

Bryt utanförskap

Många personer från andra länder kommer till Västerås och Sverige och bidrar aktivt och positivt till vår utveckling. Tyvärr hamnar alltför många av dessa i ett långvarigt utanförskap där man varken har jobb eller lär sig svenska språket trots att man har bott i Västerås under många år. Detta måste brytas för att inte samhället ska slits isär. Särskilda satsningar måste göras för att alla ska lära sig svenska och få kunskap om vilka regler och förutsättningar som gäller här. Det finns grundläggande värderingar som alla ska respektera. Därför måste vi motverka hederskultur och bekämpa det hedersrelaterade våldet som ökar.

Det går att bryta utanförskapet, centralt är att lyckas i skolan, ha föräldrar som arbetar eller studerar och trygga miljöer utan gängkriminalitet. Det går att lyckas som ny i Sverige.

Vi har föreslår flera åtgärder i årets budget. Det handlar om att se till att de små barnen lär sig svenska genom språkförskola och en riktad satsning på behöriga lärare i utsatta områden. Bästa sättet att lyckas är att ha ett jobb, då krävs åtgärder som krav på aktivitet för försörjningsstöd. Detta kan med fördel kombineras med att exempelvis skapa sysselsättningsåtgärder genom att ta hand om den yttre miljön i Västerås.

Stärk valfriheten, omsorg och utbildning

Under de kommande årtiondena förväntas en kraftig ökning av antalet människor som blir 85 år och äldre. Det är en positiv framtidsutsikt, men samtidigt en utsikt som innebär utmaningar för kommunerna. Ingen ska behöva känna sig bekymrad över att åldras eller som anhörig. Fungerande hemtjänst och äldreboenden borde vara självklarheter. Alla är vi olika och har olika behov och önskemål. Inom ramen för de behov var och en har rätt att få hjälp med, ska det vara den äldre som bestämmer innehåll och utförare. Valfrihet är en självklarhet för oss oavsett ålder.

Under år 2020 drabbades äldreboenden hårt av pandemin och är fortfarande i återhämtningsfasen. Erfarenheter från pandemin måste få genomslag i den framtida planeringen av äldreboenden. Alla äldreboenden måste också ha tillgång till adekvat skyddsutrustning och förstärkt bemanning. Det behövs en satsning på karriärtjänster och kompetensutveckling så att fler väljer att jobba inom äldreomsorgen. Den medicinska säkerheten måste också förbättras. Därför föreslår vi att en medicinsk ansvarig läkare anställs.

Resurser ska gå till undervisning i skolan och ge verksamheten möjlighet att göra nödvändiga åtgärder med syfte att fler elever ska nå godkända betyg i alla ämnen, men även att fler elever ska nå toppbetyg. Då behöver den rörliga skolpengen förstärkas och byråkratin minska. Aktivt skolval är en självklarhet och istället för att begränsa valfriheten ska föräldrar och elever kunna få stöd för att göra ett aktivt val. Skolan ska vara en trygg plats fri från narkotika. Hot våld och kränkningar ska aldrig bli vardag för Västerås elever och lärare.

Stoppa slöseriet

Det bristande underhållet av Västerås infrastruktur och fastigheter är ett slöseri med skattebetalarnas pengar. När det gäller stadens investeringar måste satsningarna vara nödvändiga och inte belasta kommande generationer. Vi moderater och kristdemokrater har därför i vår 2022-års budget kraftigt prioriterat att minska underhållsskulden av gator, vägar och fastigheter. Vi minskar också investeringarna till exempel en bantad utbyggnad av Västerås station.

Utvecklingen med välfärdsfusk och den höga andelen som är långvarigt beroende av försörjningsstöd behöver brytas. Alla som har försörjningsstöd men som kan arbeta ska utföra arbetspraktik, bedriva studier eller vara i heltidsaktivering. För att komma tillrätta med välfärdsfusket behöver socialtjänsten genomföra fler hembesök, månadsuppföljningar och kontrollera andrahandsuthyrningar. Västeråsarna ska känna trygghet i att de som behöver samhällets stöd också får stöd och att de som inte har rätt heller inte får det.

Skatteintäkterna är västeråsarnas pengar och ska hanteras med försiktighet och långsiktighet. Till skillnad från majoriteten så prioriterar vi moderater och kristdemokrater kärnverksamheterna som trygghet, utbildning och omsorg.

FÖRSLAG TILL BESLUT

- 1) Fastställa den kommunala skattesatsen för år 2022 till 20,36 %
- 2) Fastställa övergripande mål och uppdrag för Västerås stad i enlighet med Moderaternas och Kristdemokraternas förslag till årsplan 2022.
- 3) Fastställa resultatbudgeten för år 2022 med ett resultat på 222,8 mnkr.
- 4) Godkänna långsiktiga finansiella mål enligt följande:
 - Västerås stads koncerns soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser ska uppgå till minst 30 %.
 - Västerås stads koncerns upplåning ska inte överstiga 88 000 kronor per invånare
 - Västerås stads soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser exklusive internbanken ska uppgå till minst 40 %.
 - Västerås stads resultat exklusive finansnetto ska uppgå till minst 2,5 % av skatteintäkterna, exklusive realisationsvinster och exploateringsintäkter.
 - Västerås stads upplåning ska inte överstiga 13 000 per invånare
- 5) Driftbudget och resultatkrav för respektive nämnd och styrelse för 2022 fastställs enligt följande:

Nämnder	Budget 2022 M och KD
Förskolenämnden	1 056,9
Grundskolenämnden	2202,0
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	907,8
Skultuna kommundelsnämnd	128,4
Äldrenämnden	1 813,3 ¹
Nämnden för personer med funktionsnedsättning	907,3
Individ- och familjenämnden	899,4
Överförmyndarnämnden	15,8
Kulturnämnden	195,9
Nämnden för idrott, fritid och förebyggande	302,1
Tekniska nämnden	513,7
Byggnadsnämnden	39,9
Miljö- och konsumentnämnden	21,3
Kommunstyrelsen	216,4
Kommunrevision	4,9
Valnämnden	6,4
Stadsarkivet	9,5

- 6) Att Investeringsbudgeten för 2022 fastställs till 1100 mnkr. Investeringsbudgeten för respektive nämnd fastställs enligt följande:

¹ Ramen innehåller statsbidrag till skillnad från övriga nämnder för att kunna jämföras med S-styret som lagt ut dessa i budget och tagit bort under stadsgemensamma kostnader.

Investeringsbudget	mnkr
Grundskola	147
Förskola	102
Gymnasiet	43
Skultuna	40
Kultur	
Idrott	10
Äldre/funktionsnedsatta	22
Individ och familj	7
Övriga fastighet	52
Hamnen	39
Extern hyra	39
Exploatering	257
Mälarporten	23
Summa Fastighetsnämnden	781
Tekniska nämnden ordinarie	35
Tekniska nämnden gatuunderhåll	100
Tekniska nämnden strategiskt	87
Nämnden för idrott, fritid och förebyggande	18
Kulturnämnden	12
Övriga nämnder	67
Summa övriga	319
Totalt	1100

- 7) Kulturfondens utdelning 2022 beslutas vara 3 013 000 och tillfaller kulturnämnden.
- 8) Låneram för kommunkoncernen Västerås stadshus AB ska för år 2022 uppgå till maximalt 12 000 mnkr, för moderbolaget att löpande fördela inom Västerås Stadshus AB.
- 9) Västerås stads totala upplåningsram för år 2022 ska uppgå till maximalt 13 500 mnkr, i syfte att finansiera hela kommunkoncernen med kommunen, dess bolag och kommunalförbund.
- 10) Ekonomidirektören får mandat att göra teknisk justering av resultaträkningens olika poster och teknisk justering mellan nämnder, under förutsättning att det inte påverkar budgeterat resultat för året.
- 11) Kommunstyrelsen ges i uppdrag att samordna stadens strategiska utvecklingsområden i enlighet med beskrivning i årsplan 2022. Nämnder och styrelser samt bolag ska bidra i lämpliga delar.
- 12) Nämnden för idrott, fritid och förebyggande får i uppdrag att uppdatera riktlinjer för utbetalning av stöd till elitidrotten.
- 13) Stadsledningskontoret har tagit fram förslag på ny resursfördelningsmodell, vars handling bifogas och uppdragen 2021/00017, 2017/02326, 2016/00860 anses hanterade.

Att utöver stadsledningskontorets förslag ge följande uppdrag till styrelser och nämnder:

- 1) Ge fastighetsnämnden i uppdrag att ta fram förslag till fler försäljningar för att undvika att staden lånar till investeringar.
- 2) Ge kommunstyrelsen i uppdrag att se över alla investeringar och ge förslag på hur de kan minskas, till exempel Mälärporten.
- 3) Ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram förslag på minskade investeringarna inom de närmaste tre åren med minst 1,5 miljarder.
- 4) Ge kommunstyrelsen i uppdrag att vidta åtgärder för att öka tryggheten i Västerås med fler ordningsvakter, trygga stråk med kameraövervakning mm.
- 5) Ge kommunstyrelsen i uppdrag att i samarbete med verksamma i city ta fram trygghetsskapande åtgärder som gör att flera vill besöka centrum.
- 6) Ge fastighetsnämnden och tekniska nämnden i uppdrag att ta fram förslag på lämpliga platser för kameraövervakning som ökar tryggheten och minskar skadegörelsen.
- 7) Ge kommunstyrelsen tillsammans med fastighetsnämnden i uppdrag att samordna verksamhet i stadshuset, till exempel näringslivsverksamheten, överförmyndaren och miljö- och konsumentnämnden där verksamhet också bör vara i närheten av kontaktcenter.
- 8) Ge äldrenämnden i uppdrag att ansöka om statliga medel för en satsning på att vidareutbilda anställda i svenska språket.
- 9) Ge äldrenämnden i uppdrag att ta fram en äldrepeng för särskilda boenden, genom att införa LOVen.
- 10) Ge skolnämnderna i uppdrag att samordna utbyggnaden av förskolor och skolor för att bygga rätt storlek och för den långsiktiga efterfrågan.
- 11) Ge förskolenämnden och grundskolenämnden i uppdrag att erbjuda alternativa utförare att drifva och bygga nya förskolor och skolor.
- 12) Ge Bostad AB Mimer i uppdrag att förstärka sin soliditet och öka försäljningen. Mimer ska maximalt äga 30 % av hyresrätterna i Västerås.
- 13) Ge nämnden för idrott, fritid och förebyggande i uppdrag att tillsammans med de pedagogiska nämnderna återkomma med trygghetsskapande åtgärder som kan finansieras inom ramen för kommunstyrelsens trygghetssatsning.
- 14) Ge individ och familjenämnden tillsammans med utbildning- och arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att ta fram åtgärder för att minska långtidsarbetslösheten och beroendet av försörjningsstöd.
- 15) Ge individ och familjenämnden tillsammans med utbildning- och arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att se till att det genomförs ett kunskapstest efter avslutad samhällsorientering.
- 16) Ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram ett förslag där tillsynsavgifter och andra avgifter för företag ska kunna betalas i efterhand utifrån genomförd tillsyn (så kallade Rättviksmodellen).
- 17) Ge kommunstyrelsen i uppdrag att se över nämndstrukturen för arbetsmarknadsåtgärder och försörjningsstöd för att samordna i gemensam nämnd inför nästa mandatperiod.
- 18) Ge kommunstyrelsen i uppdrag att minska antalet styrdokument i Västerås stad.
- 19) Ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en ny resultathanteringsmodell utifrån den nya resursfördelningsmodellen.
- 20) Ge uppdrag till kulturnämnden och pedagogiska nämnderna att undersöka möjligheten till samordning mellan skolbibliotek och stadsdelsbibliotek.
- 21) Ge fastighetsnämnden och nämnden för idrott, fritid och förebyggande i uppdrag att sälja Fredriksbergsbadet och till Bostad AB Mimer att köpa badet.
- 22) Ge tekniska nämnden i uppdrag att ta fram lämpliga platser vid målpunkter för parkering av hyrda elsparkcyklar.

FÖRSKOLENÄMNDEN, GRUNDSKOLENÄMNDEN OCH UTBILDNINGS- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

Utbildningsnämnderna har tillsammans med föräldrar en avgörande roll för att skapa goda förutsättningar för barn och unga i Västerås. Kunskap, arbetsro och trygghet är nyckelord som måste prägla Västerås skolor och förskolor. Våra unga västeråsare ska möta kunskapsutmaning och en positiv framtidstro. Vi är övertygade om att en framgångsrik skola byggs av engagerade och kompetenta lärare och rektorer. Minskad administration, fokus på uppdraget och tryggare skola är några områden som måste prioriteras. Ett tydligt pedagogiskt ledarskap är en förutsättning för att elevernas resultat ska förbättras.

En tryggare skola skapar förutsättningar för kunskapsinläring. En skola utan arbetsro, med utbredd mobbing och otrygghet är inte en fungerande skola. Vi vet att det finns narkotikahandel i anslutning till skolor och pedagoger hittar rester av narkotika på förskolegårdar. Därför är vi idag i ett läge där fler trygghetsåtgärder är avgörande. Hela kommunen måste samlas. Kameraövervakning och regelbundna besök av exempelvis narkotikahundar är några förslag för att få bort drogerna från skolorna. Se ekonomiska satsningar i NIFF och KS.

Nämnderna sätter ramarna samtidigt som det är professionen som vet vilka åtgärder som krävs för att eleverna ska nå kunskapsmålen och att fler ska nå toppbetyg. Tyvärr är det fortfarande väldigt många elever i Västerås som inte klarar godkända betyg. Ett annat tydligt exempel är att individuella programmet är ett av de program som har flest elever på gymnasiet. Den bästa åtgärden mot ett framtida utanförskap är att klara skolan, därför måste fler uppnå godkända betyg. Den höjda skolpengen ska gå till varje skola och följa varje elev utan avdrag för verksamhetsgemensamma resurser eller att man kräver att skolor ska gå med ett extra stort överskott. Jämfört med flera andra kommuner har Västerås större administration.

För de allra minsta lägger vi grunden för framtida skolframgångar. Där skapar vi även grunden till den trygghet som ska prägla deras tid i förskola och skola. De allra minsta behöver mindre sammanhang därför satsar vi på minskade barngrupper i förskolan för de yngsta barnen. En förutsättning för att i framtiden klara grundskolan är det svenska språket. Svenska språket är grunden för att klara skolan därför gör vi en särskild satsning på språkförskola.

Lärarnas roll är fundamental för elevernas kunskaper och deras inläring. Vi behöver se till att duktiga lärare finns på skolor där elevresultaten är dåliga. Vi satsar därför på ett lönetillägg för behöriga lärare som arbetar i utanförskapsområden.

Skolan möter idag många otrygga och stressade barn. Antalet hemmasittande barn ökar också. Elevhälsan måste fortsätta utvecklas för att möta elevers behov av stöd och hjälp.

Vi återgår till tidigare regler för hur många timmar barn har rätt till när det gäller fritidshem för barn till föräldralediga och arbetssökande. Detta ger barn som måste ha långa dagar, färre barn i gruppen under en tid av dagen. Barn med särskilda behov har givetvis alltid rätt att söka om utökad tid på fritidshem om behov finns. Förskolorna ska även samordna öppettider för att kunna klara ekonomin och minska barngruppernas storlek.

Oavsett om det är en fristående eller kommunal verksamhet ska den hålla hög kvalitet. Västerås stads upphandling måste bli bättre med tydliga kvalitetskriterier, särskilt när det gäller SFI. Västerås stad ska samarbeta med andra aktörer för att få

bästa möjliga utbildning oavsett om det handlar om förskola, grundskola, gymnasieskola, SFI eller vuxenutbildning.

Kopplingen till det lokala arbetslivet behöver fortsätta att utvecklas och den gymnasie- och vuxenutbildning vi erbjuder ska vara förankrad i elevernas kommande yrkesliv. Det ställer också krav på att erbjuda utbildningsplatser som leder till jobb och den aktuella arbetsmarknaden. Detta gäller givetvis de arbetsmarknadsåtgärder som kommunen erbjuder. Arbetsmarknadsåtgärder är i stora delar ett statligt uppdrag och Västerås har historiskt tagit ett stort ansvar. Vi behöver se över vad staden erbjuder och säkerställa att erbjudna åtgärder får önskad effekt.

Genom avtal med andra kommuner kan Västerås stad samordna gymnasieutbildningar för att öka kvalitet och minska kostnader. Om det finns en närliggande kommun som driver en utbildning av hög kvalitet måste inte Västerås göra samma sak. Programutbudet på gymnasieskolan behöver ses över och lokalkostnaderna minska. Det måste skapas en långsiktigt hållbar lösning för gymnasieskolans lokalförsörjning.

Ett stort problem som våra utbildningsverksamheter möter handlar om brister i lokaler. Det saknas idag en långsiktig framförhållning. Behovet av lokaler ska tillgodoses vid utveckling av nya eller befintliga områden.

Ett annat problem är svårigheter att rekrytera behörig personal. Det ställer krav på samordning och samarbete. Västerås stad ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Studie- och yrkesvägledningen behöver användas för att hjälpa elever göra kloka val som leder till arbete och studier. Arbetsmarknadskunskap är ett exempel för att underlätta elevernas framtida val.

Våra förslag:

- Satsa på språkförskola.
- Minskade barngrupper för de små barnen i förskolan.
- Satsa på behöriga lärare i utanförskapsområden.
- 500 kronor per elev i ökad skolpeng.
- Förstärk skolans ledarskap, satsa på rektorerna.
- Flytta mobbarna, inte de som blir utsatta.
- Öka samarbetet med näringslivet och närliggande kommuner för att utveckla gymnasieskolan.
- Högre kvalitetskrav på SFI.

Förskolenämnd, mnkr	Budgetram 2022
Teknisk ram 2021 enligt ny resursfördelningsmodell	1 039,0
Budget 2021	1 025,7
Demografiuppräknning	9,5
Pris och löneuppräknning	23,0
Prioritering/omprioritering	0,3
Karriärtjänster	1,0
Små barn i förskolan gruppstorlek	5,0
Ändrat barnantal budget 2021	-1,6
Minskad overhead inom kommunala utföraren	-2,0
Språksatsning svenska	5,0
Samordnade öppettider	-6,0
15 timmar per vecka eller sommar och jullov	-3,0
Årets budget	1 056,9
Jämförelse tjänstemannaförslag	7,0

Grundskolenämnd, mnkr	Budgetram 2022
Teknisk ram 2021 enligt ny resursfördelningsmodell	2 106,1
Budget 2021	2 132,8
Demografiuppräknning	30,4
Pris och löneuppräknning	46,6
Prioritering/omprioritering	-0,5
Karriärtjänster fritidspedagoger	0,3
Lönstillägg behöriga lärare utsatta skolor	5,0
Satsning ledarskap, lönstillägg bästa rektorerna	2,0
Skolsatsning 500 kr per elev	9,5
Ingångsram minskat elevantal 2021	-12,6
Minskad overhead inom kommunala utföraren	-5,0
Ej fritids vid föräldraledighet	-6,5
Årets budget	2 202,0
Jämförelse tjänstemannaförslag	41,5

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, mnkr	Budgetram 2022
Teknisk ram 2021 enligt ny resursfördelningsmodell	878,0
Budget 2021	902,4
Demografiuppräknig	22,7
Pris och löneuppräknig	19,4
Prioritering/omprioritering	1,5
Minskat elevantal budget 2021	-14,2
Minskning lokaler Wijkmanska	-2,0
Minskad omfattning arbetsmarknadsåtgärder	-6,0
Översyn av projekt	-2,0
Minskad kostnad Tranellska	-5,0
Se över programutbud och avtal	-7,0
Alternativ drift yrkeshögskolan	-2,0
Årets budget	907,8
Jämförelse tjänstemannaförslag	5,1

Skultuna kommunaldelsnämnd, mnkr	Budgetram 2022
Teknisk ram 2021 enligt ny resursfördelningsmodell	125,8
Budget 2021	124,6
Demografiuppräknig	1,6
Pris och löneuppräknig	2,8
Samordnade öppettider förskolan	-0,5
Karriärtjänster	0,1
Skolsatsning 500 kr per elev	0,3
Minskad overhead inom kommunala utföraren	-0,2
Lönetillägg behöriga lärare utsatta skolor och Satsning ledarskap, lönetillägg bästa rektorerna	0,1
Ej fritids vid föräldraledighet/15 timmar per vecka eller sommar och jullov	-0,4
Årets budget	128,4
Jämförelse tjänstemannaförslag	2,2

ÄLDRENÄMNDEN OCH NÄMNDEN FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING

Pandemin har visat på brister inom äldreomsorgen och i omsorgen för personer med funktionsnedsättning samtidigt som många västeråsare har gjort stora insatser för att hjälpa till. Västerås måste ha råd att leverera omsorg även efter valåret 2022 utan att luta sig på osäkra tillfälliga statsbidrag.

Det ska vara tryggt att bli gammal i Västerås. Vi vill valfriheten ska öka och ge individen makten över sin ålderdom framför systemet. Den äldres vilja ska alltid vara i centrum. Precis som en äldre idag har rätten att få välja mellan olika hemtjänstutförare måste det bli lika självklart att själv få välja mellan olika typer av äldreboende, det vill säga mellan offentliga och privata utförare och äldreboenden med olika inriktning. Därför vill vi införa lagen om valfrihet (LOV) när det gäller äldreboenden och servicehus i Västerås. Det vi kallar för äldrepeng.

Valfriheten inom hemtjänst på landsbygden måste möjliggöras genom att ge alla utförare samma villkor att verka där som egenregion. Vi vill minska antalet personer som äldre möter i hemtjänsten, det kallar vi kontinuitetsgaranti. Vi vill stärka demensvården genom att förstärka bemanningen och utbilda fler Silvia-systrar. Vi behöver också bekämpa det digitala utanförskapet hos äldre.

I dagsläget måste det ekonomiska utrymmet riktas mot att förstärka bemanningen och att förbättra personalsituationen samt att skapa en arbetsplats som gör det möjligt att klara rekryteringsbehovet på sikt. I det arbetet är det viktigt att arbeta bort delade turer.

Den medicinska kvaliteten i verksamheterna måste förstärkas och läkarnärvaron likaså. Behovet av dubbel bemanning ökar då vårdtyngden stadigt höjs och vårdinslaget kommer att bli större i samband med att nära vård införs. Insatser måste också vidtas för att komma tillrätta med de risker som medföljer låg vaccinationstäckning inom omsorgsnämnderna. Det är viktigt att de som arbetar i omsorgen har kunskaper i svenska språket.

För att komma tillrätta med otryggheten som många äldre känner i ordinärt boende, behöver Västerås stad bygga ut och öka antalet trygghetsboenden. Detta skulle underlätta för bland annat medflyttare och äldre västeråsare som har få hemtjänststimmar men som känner otrygghet i sitt ordinarie boende. Ett trygghetsboende är för seniorer som vill ha mer trygghet och social samvaro än vad de kan få i sitt nuvarande hem. Om en partner blir sjuk medan livskamraten är frisk kan det förutom parboendegarantin vara bättre för båda att det går att bo anslutande boenden än tillsammans på ett äldreboende. Det är viktigt att det byggs kombinationer av lägenheter, trygghetsboenden och äldreboenden.

I det svåra ekonomiska läget måste äldrenämnden vända på varje krona. Idag finns ett antal tomma servicehuslägenheter som kan omställas utifrån behov, kösituation och status på lokaler. Genom att upphandla hemtjänst och äldreboenden kan kostnaderna minska samtidigt som kvaliteten behålls. Onödig administration som en äldrekommission behöver inte genomföras utan resurserna ska användas till att ge full kompensation för löne- och prisökningar.

Det måste vara möjligt att växa som anställd i Västerås stad både löne- och ansvarsmässigt. Därför har vi prioriterat en satsning på karriärtjänster både inom äldrenämnden och nämnden för personer med funktionsnedsättning. Vi måste höja statusen på att arbeta inom omsorgen och klara rekryteringen.

Nämnden för personer med funktionsnedsättning behöver i sina beställningar se över utformningen av framtidens bostäder för personer med funktionsnedsättning. Det handlar om ordinärt boende med stöd, trapphusboenden, satellitlägenheter, gruppboendestäder och så vidare. Ett särskilt fokus ska vara på teknik, funktion och innovation. Fler verksamheter inom nämnden för personer med funktionsnedsättning kan upphandlas för att få en mångfald av olika utförare samtidigt som det också är kostnadseffektivt. Det behövs också en långsiktig planering för behovet av nya grupp-, serviceboendestäder och psykiatriboenden.

Inom nämnden för personer med funktionsnedsättning pågår arbetet med att få ut flera på den ordinarie arbetsmarknaden. Detta genom att permanenta SPIRA-projektet.

Vi vill införa en ersättning för de som går i sysselsättning psykiatri, liksom habiliteringsersättningen. I grunden borde statens ersättning till kommunerna för habiliteringsersättning också inkludera personer som har en psykisk funktionsnedsättning.

Vi behöver se till att vi når målet om att bygga 1-2 gruppboendestäder/serviceboendestäder om året för att säkerställa framtida behov. Lokalkostnader behöver ses över, då vård- och omsorgsförvaltningen är den förvaltning med flest kvm/medarbetare.

Våra förslag:

- Införa en äldrepeng för äldreboenden (lagen om valfrihet LOV).
- Utöka bemanningen på våra äldreboenden.
- Möjliggör valfrihet för alla inom hemtjänsten, dvs även på landsbygden.
- Ta bort delade turer.
- Anställ medicinskt ansvarig läkare för äldreboenden.
- Bygga fler trygghetsboenden och kombinationer av boenden.
- Komma tillrätta med riskerna kopplat till låg vaccinationstäckning hos personalen.
- Inrätta en tjänst för att stödja och underlätta kontakterna och den enskildes ansöka hos Försäkringskassan för de med behov av personlig assistans.
- Inför ersättning till deltagare i sysselsättning psykiatri.
- Inför karriärtjänster.
- Lagerhåll skyddsmaterial.

Äldrenämnden, mnkr	Budgetram 2022
Teknisk ram 2021 enligt ny resursfördelningsmodell	1 691,6
Budget 2021	1 678,8
Demografiuppräknig	18,7
Pris och löneuppräknig	37,4
Prioritering/omprioritering	5,3
Statsstöd enl. S-styret i budget (ett år) ²	59,0
Omvandla servicehus till trygghetsboende	-3,0
Karriärtjänster	1,0
Lagerhållning skyddsmaterial	1,0
Arbeta bort delade turer	8,6
Valfrihet i hemtjänsten	5,5
Prioritering bemanning	7,0
Mötesplats äldre funktionsnedsatta	0,2
Avveckla Äldrekommission	-0,5
Alternativ drift hemtjänst/minskat behov fler äldreboende	-3,0
Uppföljning avgifter/uteblivna besök	-2,0
Samordnad hemgång från korttidsboende	-2,0
Anställ medicinskt ansvarig läkare	1,3
Årets budget	1 813,3
Jämförelse tjänstemannaförslag	96,0

Nämnden för personer med funktionsnedsättning, mnkr	Budgetram 2022
Teknisk ram 2021 enligt ny resursfördelningsmodell	841,2
Budget 2021	883,3
Demografiuppräknig	12,1
Pris och löneuppräknig	18,6
Ersättning sysselsättning psykiatri	1,0
Delade turer/Spiraprojektet	2,0
Karriärtjänster	0,3
Minskade lokalkostnader	-3,0
Ökad upphandling/fler alt. Utförare	-4,0
Åtgärda välfärdsfusk	-3,0
Årets budget	907,3
Jämförelse tjänstemannaförslag	8,6

² S-styret har lagt in 59 miljoner som är riktat statsbidrag från 2021 i sin budget och minskat kostnaden under stadsgemensamt. Dessa är osäkra och vi visar att dessa om vi får dem ligger under Äldrenämndens budget och ram.

INDIVID- OCH FAMILJENÄMNDEN

Individ- och familjenämnden är det yttersta skyddsnetet för de västeråsare som mest behöver samhällets stöd. Det handlar om allt ifrån stöd till barn och ungdomar som växer upp i otrygga miljöer till äldre som efter ett långvarigt missbruk behöver samhällets stöd.

Nämnden har gått från ett stort och eskalerande underskott till ett minskat underskott. Moderaterna och kristdemokraterna har varit drivande i att nämnden har gått från ett passiviserande synsätt till ett rehabiliterande synsätt. Det är detta som har gett resultat och Individ- och familjenämnden behöver fortsätta det arbetet. Fler behöver gå från försörjningsstöd till självförsörjning, fler behöver gå från sociala boendekontrakt till eget boende och fler insatser behöver ges förebyggande.

Orosanmälningar för barn och ungdomar är på en fortsatt hög nivå. Anmälningarna kommer framförallt från polisen, förskolan och skolan. Det finns flera olika anledningar till ökningen, till exempel har barn och ungdomar ett annat förhållningssätt till droger, den psykiska ohälsan har ökat och fler familjer behöver stöd. Detta har resulterat i att allt för många av Västerås barn och ungdomar är placerade i heldygnsvård.

Öppenvårdsinsatserna i Västerås måste förstärkas, stödet för barn och ungdomar och till deras föräldrar behöver komma till i ett tidigt skede och följas upp på ett bättre sätt. Det förebyggande arbetet behöver utökas för att förhindra situationer där barnen inte kan vara kvar i sina familjer.

För att fånga upp barn och ungdomar som rör sig i olämpliga miljöer och lever under omsorgsbrister behöver samarbetet mellan förskolan, skolan, fältarbetande socionomer och polisen förstärkas. Skolorna, förskolorna och fritidsgårdarna ska vara trygga platser för barn och ungdomar. För att freda dessa platser från droger vill vi att skolgårdarna, skolorna, fritidsgårdarna och förskolorna rutinmässigt genomsöks med knarkhundar. Där barn och ungdomar vistas ska inga droger förekomma. Från Moderaterna och kristdemokraternas sida vill vi även förstärka den vuxna närvaron i Västerås centrum och stadsdelar med lokalt anställda ordningsvakter och fler fältarbetande socionomer.

När en person tar steget att bryta en destruktiv och våldsam relation eller när det handlar om en person som är redo att bryta med sin familj eller släkt på grund av hedersförtryck måste samhället stå berett med tillräckliga insatser. För Individ- och familjenämnden handlar det inte sällan om dyra placeringar i skyddat boende i kommuner utanför Västerås. I de fall som det finns förutsättningar ur ett säkerhets- och lämplighetsperspektiv, ska socialtjänsten alltid i första hand flytta på våldsverkaren. Detta är en möjlighet som finns om till exempel våldsutövare får stöd från Individ- och familjenämnden.

Alla västeråsare har rätt till tak över huvudet och en möjlighet till ett eget hem. Bostad först och tak-över-huvudet-garantin behöver fungera i Västerås. Det måste säkerställas att det finns akutplatser för kvinnor med missbruk, en grupp som ofta är utsatta för våld, för att kunna slussa dem vidare till mer långsiktiga lösningar. Ingen ska ofrivilligt behöva sova ute. Tillsammans med civilsamhället kan nämnden genomföra mer för stadens hemlösa.

När en missbrukare är rehabiliterad och har ett annat behov av samhällets stöd är det viktigt att andra nämnder tar sitt ansvar. I Individ- och familjenämndens boenden bor det till exempel i dag 18 personer som är över 65 år som inte längre har ett

missbruk samtidigt som Äldrenämnden har kostnader för drygt hundra lediga servicehuslägenheter för äldre. Individ- och familjenämnden har inte spetskompetensen för att vårda äldre. Genom att få igång en flyttkedja har nämnden en möjlighet att hämta hem fler vuxna missbrukare till den egna verksamheten och sänka kostnaderna för relativt dyra placeringar utanför kommunen.

Samtidigt som samhället stöttar människor måste det alltid vara en grundläggande utgångspunkt att den enskilde, utifrån sina egna förutsättningar ska kunna klara sig själv och förvärvsarbeta. Det är viktigt att drivkrafterna till arbete stärks. Det måste därför ställas krav på heltidsaktivitet för att få försörjningsstöd. Krav på aktivitet har tidigare visat att många kan gå vidare till egenförsörjning. Kan Borås halvera sitt försörjningsstöd så kan vi också kraftigt minska behovet av försörjningsstöd. Västerås har inte råd att 53,9 procent av försörjningsbidragstagarna är fast i ett långvarigt beroende av socialbidrag och dessa individer har inte råd att fortsätta att vara långvarigt beroende av försörjningsstöd.

Bidragfusk kan aldrig accepteras. Vi måste säkerställa att de som söker om samhällets stöd också har rätt till det. Detta kan ske genom till exempel hembesök, genomföra extra kontroller av andrahandsuthyrning och att socialsekreteraren i högre omfattning än i dag träffar sina klienter. Individ- och familjenämnden ska också aktivt arbeta för att personer som får försörjningsstöd inte har en hyreskostnad som överstiger Mimers normhyra. Till exempel ska nämnden inte betala för större lägenheter än ett rum och kök för ensamstående personer.

Våra förslag:

- Ställ krav på aktivitet för att få försörjningsstöd med regelbunden uppföljning genom till exempel fler hembesök.
- Prioritera det förebyggande arbetet med öppenvårdsinsatser för att förhindra sammanbrott i familjer.
- Prioritera åtgärder för att stödja utsatta för hedersvåld och våld i nära relationer.
- Flytta på våldsverkaren och inte den som är utsatt för våld i nära relationer.
- Minska det långvariga beroendet av försörjningsstöd genom Boråsmodellen.

Individ- och familjenämnden, mnkr	Budgetram 2022
Teknisk ram 2021 enligt ny resursfördelningsmodell	789,8
Budget 2021	893,7
Demografiuppräknig	11,4
Pris och löneuppräknig	17,5
Bättre förebyggande färre placeringar	-5,0
Karriärtjänster	1,0
Bryta långtidsarbetslöshet	-10,0
Inför normhyra	-5,0
Samordning NF och ÄN boende färdigbehandlade	-6,0
Åtgärda välfärdsfusk	-5,0
Inför Boråsmodellen för försörjningsstöd (ett år)	7,0
Inför oanmälda hembesök	-0,2
Årets budget	899,4
Jämförelse tjänstemannaförslag	-11,2

KULTURNÄMNDEN OCH NÄMNDEN FÖR IDROTT, FRITID OCH FÖREBYGGANDE

För att Västerås ska vara en attraktiv stad att besöka och leva i behövs ett stort utbud av kultur, fritid och idrottsaktiviteter. För att så många som möjligt ska få en bra start i livet ska barn och ungas kultur och idrott prioriteras framför vuxnas. Många idrottsföreningar och kulturföreningar ett fantastiskt arbete för att skapa gemenskap och möjlighet till aktiviteter och idrottande. Vissa verksamheter behöver offentligt stöd, medan andra klarar sig med litet stöd eller inget alls. Västerås stads uppgift är att underlätta och samverka med civilsamhället, näringsliv och föreningar. En viktig uppgift för det offentliga kulturstödet är att medverka till att det finns arenor för kulturella aktiviteter.

Vi vill prioritera en utveckling av kulturhistoriska Vallby friluftsmuseum. Idag är det många besökare och verksamheten har under flera år inte fått den uppmärksamhet som den borde få. Med en mindre insats kan friluftsmuseet utvecklas ytterligare. Vi vill också att Vallby Friluftsmuseum fylls med musik, dans och barnaktiviteter.

Kulturskolan är viktig för att fler ungdomar ska kunna vara aktiva kulturutövare. Vi vill införa lagen om valfrihet (LOV) för kulturskolans musikundervisning. Fler aktörer ska kunna erbjuda musikundervisning så att barn och ungdomar tillsammans med sina föräldrar kan välja hos vem de vill spela. Vi vill samordna Västmanlandsmusikens och Västmanlands Teaters administration och biljettförsäljning för att minska kostnaderna.

Studieförbunden får stora bidrag från Västerås stad trots att de får statliga medel. Det är i många fall verksamhet för vuxna och vi vill minska stödet till studieförbunden för att kunna göra satsningar på barn och unga.

Förebyggandearbetet är en viktig del för att förhindra utanförskap, våld och kriminalitet. Familjecentrum är en möjlighet att stödja föräldrar i sitt föräldraskap och underlätta för integration. Förebyggande arbete handlar bland annat om att lyckas stödja föräldrar med små barn för att undvika problem senare när barnen är äldre. En annan del är att förhindra stök och våld i skolor genom att medvetandegöra och utbilda elever och personal i våldsprevention och sätta tydliga gränser.

För barn kan idrottsverksamheter vara ett sätt att få en gemenskap, trygghet och möjlighet till god hälsa och kondition. Här läggs sunda hälsovanor som de unga tar med sig i det fortsatta livet. För att förhindra närvaron av narkotika behöver våra anläggningar regelbundet genomsökas med narkotikahund.

Barn och unga ska ha meningsfulla fritidsaktiviteter på fritidsgårdar, fritidsklubbar och deltagande i Västerås rika föreningsliv. Idrottsanläggningarna ska upplevas trygga och ge bra möjlighet till idrottande. Välbesökta motionsspår ska underhållas och gärna ha någon parkbänk så att alla som vill ska enkelt kunna motionera. Vi vill att friidrotten ska få en samlad anläggning för sin verksamhet, den är idag uppdelad på tre olika ställen.

Vi ser gärna att Vedbobacken höjs och genom ett långsiktigt avtal kan detta förverkligas. Staden har fått ett glädjande besked som möjliggör byggnation av en ny ridanläggning på öster. Denna byggnation frigör också ett fantastiskt område för bostadsbyggnation där exploateringsintäkter kan hjälpa till att finansiera ridanläggningen.

Vi vill underlätta för föreningar att ta över drift och/eller ägande av sina anläggningar. Två andra sätt att öka medfinansiering är crowdfunding och sponsring.

Våra förslag:

- Prioritera barn- och ungdomsföreningar.
- Genomför en trygghetsåtgärdsplan med utbildning för att upptäcka problem tidigare och genomsök lokaler med narkotikahund.
- Bygg den nya ridanläggningen för Hamre ridskola.
- Inför lagen om valfrihet (LOV) inom kulturskolans musikundervisning.
- Satsa på Vallby friluftsmuseum.
- Inför en modell med crowdfunding och sponsring för att bredda finansieringsmöjligheterna.

Kulturnämnden, mnkr	Budgetram 2022
Teknisk ram 2021 enligt ny resursfördelningsmodell	185,4
Budget 2021	203,2
Demografiuppräknig	2,5
Pris och löneuppräknig	4,1
Stadsarkiv egen budget	-9,5
Prioritering/omprioritering	0,1
Effektivisering (1 %)	-2,0
Valfrihetssystem för kulturskolans musikundervisning	1,0
Vallby friluftsmuseum satsning (ett år)	2,0
Minskat stöd studieförbunden	-5,0
Samordnad administration teater och musik	-0,5
Årets budget	195,9
Jämförelse tjänstemannaförslag	3,7

Kulturnämnden stadsarkivet	
Budget 2021	9,0
Demografi	0,1
Pris och lönekompensation	0,2
Nytt e-arkiv	0,2
Årets budget	9,5
Jämförelse Tjänstemannaförslag	0

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande, mnkr	Budgetram 2022
Teknisk ram 2021 enligt ny resursfördelningsmodell	274,0
Budget 2021	287,9
Demografiuppräknig	3,8
Pris och löneuppräknig	6,1
Prioritering/omprioritering	2,0
Effektivisering (1 %)	-2,9
Minskat stöd studieförbunden	-0,2
Trygghetssatsning (ex. familjerådgivning)	4,0
Genomgång narkotikahund i verksamheter	0,5
Utbildning medarbetare upptäcka problem tidigt (ett år)	1,0
Årets budget	302,1
Jämförelse tjänstemannaförslag	6,9

MILJÖ- OCH KONSUMENTNÄMNDEN

Miljö och konsumentnämnden är en myndighetsnämnd men det är viktigt att när företag och enskilda är i kontakt med nämnden ska den upplevas som en servicemyndighet. Den övervägande majoriteten av västeråsarna vill göra rätt och agera miljövänligt. Miljöavgifterna ska spegla just detta. De som har gjort rätt ska kunna få en lägre avgift och färre tillfällen av tillsyn. För den som har gjort fel behövs däremot en tätare tillsyn och att denne får en högre avgift. Företagen ska betala utifrån genomförd tillsyn. Debitering ska ske efter utförd tillsyn och inte innan (Rättviksmodellen).

Utgångspunkten i miljötillsynsarbetet måste vara att staden verkar som möjliggörare för en hållbar vardag. Det är av stor vikt att Västerås stad arbetar förebyggande. Vi vill att nämnden ska prioritera tillsyn av verksamheter där många barn vistas som till exempel skolor. Miljö- och konsumentnämnden har även ett stort och viktigt uppdrag när det gäller att hjälpa västeråsarna att göra rätt ur miljö och hållbarhetssynpunkt.

Miljö- och konsumentnämnden har i nuläget sin verksamhet utanför stadshuset. Vi vill att denna verksamhet flyttar tillbaka till stadshuset för att minska extern inhyrning och underlätta samverkan. På så vis tror vi att det kan skapas en vinst både när det gäller ekonomi och organisation.

Mälarens vatten är viktigt för Västerås men också för många av våra grannkommuner. Vårt mål är att fokusera på att förbättra vattenkvaliteten. I samband med framtagande av klimatprogram och vid ansökan av olika former av EU-medel vill vi lägga kraften på vattenkvaliteten. Vårt mål är till exempel att Svartåns vatten ska hålla så pass bra kvalitet att den ska vara badbar.

Västerås stad är i dagsläget en Fairtrade-diplomerad kommun. Det innebär att staden förbinder sig att inte bara att öka inköpen av deras varor utan också att opinionsbilda för Fairtrade och betala en årlig avgift. Fairtrade ägs av LO och Svenska Kyrkan. Tyvärr är det svårt att urskilja resultatet av alla resurser Västerås stad lägger på projektet. Dessutom finns det studier som menar att vanliga arbetare inte gynnas alls av märkningen och att den varken leder till bättre arbetsvillkor eller högre löner. Staden ska fortsättningsvis göra inköp som är hållbart producerade från ett miljö- och arbetsrättsligt perspektiv.

I tider av begränsad ekonomi måste staden prioritera. Därför föreslår vi att stadens konsumentrådgivning ska avvecklas då det idag redan finns en nationell upplysningstjänst som heter Hallå konsument. Denna tjänst erbjuder vägledning i olika typer av konsumentfrågor precis om vår nuvarande konsumentrådgivning gör. Dock vill vi att staden behåller den del som riktar sig till skolor om ekonomi, det vill säga så att våra barn och ungdomar får tydlig information om rättigheter, skyldigheter och risker för konsumenter i fråga om köp, avtal och lån.

Våra förslag:

- Prioritera barns miljöer vid tillsyn.
- Prioritera Svartåns vattenkvalitet.
- Det ska vara lägre tillsynsavgift för de som gör rätt.
- Företag ska betala i efterhand för genomförd tillsyn (så kallade Rättviksmodellen).

Miljö- och konsumentnämnden, mnkr	Budgetram 2022
Teknisk ram 2021 enligt ny resursfördelningsmodell	23,8
Budget 2021	22,3
Demografiuppräknig	0,3
Pris och löneuppräknig	0,5
Effektivisering (1 %)	-0,2
Ej medlem Fair Trade	-0,1
Avveckla konsumentrådgivning dock ej till skolor	-1,5
Årets budget	21,3
Jämförelse tjänstemannaförslag	-2,6

BYGGNADSNÄMNDEN, FASTIGHETSNÄMNDEN OCH TEKNISKA NÄMNDEN

Det ska vara lätt att hitta boende och starta företag i Västerås. Därför ska vi ha gott om planlagd mark för såväl verksamheter som bostäder och det ska vara goda förutsättningar för att bygga bostäder. Idag finns mycket få lediga villatomter i Västerås, vilket trissar upp villapriserna och gör att många barnfamiljer tvingas bo kvar i lägenhet istället för att bygga hus. Det behövs generellt fler tomter för småhus/radhus. Här måste staden underlätta framtagandet av nya tomter. Det måste tas fram fler planlagda tomter för företagsetableringar. Det får aldrig vara brist på mark att erbjuda företag som vill etablera sig i Västerås. Staden behöver inte äga marken men den ska finnas tillgänglig för utbyggnad och nybyggnation.

Västerås behöver också bli en mer attraktiv stad med god arkitektur. Därför vill vi omfördela resurser och anställa en stadsarkitekt samt göra en markanvisning till arkitekt. Hyresnivån för nyproducerade lägenheter gör det svårt för många att ha råd med en ny lägenhet. Vi vill därför göra försök att använda hyresnivån som ett kriterium vid lämpliga markanvisningar.

Vi behöver prioritera just detaljplaner och också förstärka för att flera ska arbeta med detaljplaner och bygglov.

Västerås ska sträva efter att de kommunala avgifterna ska vara så låga som möjligt, särskilt de som ska vara självfinansierade. Det är också viktigt att alla avgifter som tas ut av medborgare och företag är motiverade och transparenta.

Väginvesteringar krävs för att Västerås ska vara en funktionell stad. Västerleden måste börja byggas och det är under all kritik att detta projekt ännu inte förverkligats trots löften och beslut i kommunfullmäktige. Tillsammans med näringsidkarna på Erikslund behöver trafiksituationen på området ses över. Alla trafikslag, även bilen, behövs i Västerås. Norrleden måste omgående bli 2+2-väg för att komma tillrätta med de stora köbildningar som ofta uppstår idag. En annan viktig väginvestering är den utlovade vägen till Kärrbolandet. Tidigare eftersatt underhåll av vägar, gator samt gång- och cykelbanor gör att det fortsatt behöver läggas stora summor på underhåll och görs inte det kan det få förödande långsiktiga konsekvenser. För både gator och kommunala fastigheter i Västerås finns idag en betydande underhållsskuld. Vi fortsätter tidigare utlovade cykelsatsningar som gång- och cykelbanor till Tidö-Lindö och Tortuna. Vi driver på för bättre cykelstråk för de som behöver ta sig igenom centrum.

Det ska vara lätt att parkera i Västerås och därför måste vi se över var det kan placeras fler bil- och cykelparkeringar. Vi vill också införa flera avgiftsfria 30-minuters parkeringar i centrala Västerås. Med omställning mot fler el- och hybridfordon ökar efterfrågan på laddmöjligheter vid parkeringsplatser runt om i vår stad. Och med intåget av enpersonsfordon som elsparkcyklar behöver tekniska nämnden ta fram lämpliga parkeringsytor för dessa samt införa licensiering av aktörer som verkar i kommunen och här behövs hårdare regler än idag.

Vi vill låta medborgare hjälpa till att rusta upp Bruksleden genom crowdfunding och även skötselinsats.

Antalet hundar har ökat under pandemin. Vi har hundrastgårdar på flera områden i Västerås men saknar en på öster. Vi vill få till en hundrastgård på östra sidan om staden. Crowdfunding och lokalt engagemang kan skynda på en tillkomst.

I vår budget finns för nästa verksamhetsår en satsning på yttre underhåll som gator och vägar och även en satsning på underhåll av eftersatta fastigheter. Detta är något vi sett i delårsrapporter där förvaltningen konstaterar att kostnaderna för skador på fastigheter, exempelvis vattenskador ökar, vilket har en korrelation med bristande underhåll.

Fler verksamheter behöver samordnas i stadshuset för att minska den externa inhyrningen. Energi- och transportrådgivningen kan avvecklas. Dessa tjänster finns att köpa på marknaden. Kommunalt ägda fastigheter som inte är av strategisk betydelse för kommunens verksamhet kan säljas för att få loss kapital. Exempel är sommarrestaurangen på Elba och Skultunagården. De ska inte staden äga.

Inom fastighetsnämndens avdelning för mark- och exploateringsenheten är personalomsättningen hela 27 procent. Förvaltningen har tappat mycket av sin seniora kompetens som är oerhört viktig när staden ska genomföra exploateringsprojekt, näringslivsetableringar och bostadsbyggande. Att bli av med kompetenta medarbetare innebär en ekonomisk risk. De interna åtgärderna är inte tillräckliga. Därför anser vi det nödvändigt att tillsätta en extern utredning av arbetsmiljön.

Upphandling är en omfattande verksamhet inom fastighetsnämnden och Västerås stad har stått utan upphandlade avtal inom flera områden och gång på gång har man varit för sent ute med att förlänga ramavtal, samtidigt som uppföljningen av de befintliga brister. Detta innebär en ekonomisk risk. Bra genomförda upphandlingar är en stor besparing och minskar kostnaderna för skattebetalarna. Bra genomförda upphandlingar är en stor besparing och minskar kostnaderna för skattebetalarna.

Vedbobacken behöver höjs och genom ett tomträttsavtal kan detta förverkligas utan stora kommunala kostnader. Detta behöver skyndsamt genomföras.

För att spara pengar kommer det också att bli nödvändigt att dra ner på flera stora investeringsprojekt i Västerås, som exempelvis Mälarporten och omdaning av Stora Torget. Vi vill i princip behålla Stora Torget som det är men sätta om all sten så att torget blir gävänligt.

Våra förslag:

- En satsning ska genomföras för att öka tryggheten, exempelvis införa trygga stråk med kameraövervakning, bättre belysning och borttagande av skrymmande buskage på otrygga platser.
- Bekämpa klotter för att hålla staden ren och snygg.
- Förbättra vägunderhållet genom att bland annat åtgärda potthål, och andra skador på vägar och cykelbanor för att minska den stora underhållsskulden.
- Påbörja åtgärder för att minska underhållsskulden på kommunala fastigheter.
- Kommunala avgifter ska vara låga, motiverade och transparenta.
- Införa fler avgiftsfria 30-minutersparkeringar och se över möjlighet till helg- och kvällsparkering i city.
- Ta fram mer mark för företag samt fler villa- och radhustomter. Många villatomter ska säljas som styckebyggartomter dvs till privatpersoner som själva vill bygga sina hus.
- Skapa ytterligare en hundrastgård på östra sidan av Västerås.
- Genomför extern utredning med åtgärdsförslag för att förbättra arbetsmiljön på fastighetsförvaltningen.
- Inrätta en tjänst som stadsarkitekt.
- Inför en modell med crowdfunding för att bredda finansieringsmöjligheterna.

- Rusta Bruksleden med medborgarengagemang mellan Västerås och Skultuna.

Byggnadsnämnden, mnkr	Budgetram 2022
Teknisk ram 2021 enligt ny resursfördelningsmodell	49,4
Budget 2021	28,4
Demografiuppräknning	0,7
Pris och löneuppräknning	1,1
Prioritering/omprioritering	10,0
Effektivisering (1 %)	-0,3
Årets budget	39,9
Jämförelse tjänstemannaförslag	-0,7

Fastighetsnämnden, mnkr	Budgetram 2022
Resultatkrav fastighetsnämnden	0,0
Resultatkrav exploateringsverksamhet	-30,0
Årets resultat	-30,0
Tomträtter	50,3
Skollokaler	2,8
Verksamhetslokaler	0,7
Särskilt boende	6,5
Markförvaltning och övrigt	2,0
Ökad avkastning	10,0
Bristande underhåll riktad satsning	-10,0
Totalt avkastningskrav för fastighetsnämnd	62,3

Tekniska nämnden, mnkr	Budgetram 2022
Teknisk ram 2021 enligt ny resursfördelningsmodell	484,1
Budget 2021	469,8
Demografiuppräknning	6,6
Pris och löneuppräknning	10,7
Kompensation investeringar (volym)	15,0
Prioritering/omprioritering	5,0
Effektivisering (1 %)	-4,7
Ökat underhåll	4,0
Extra underhåll yttre miljö som gator mm (ett år)	10,0
Minskning klimatsamordnare	-0,8
Avveckla transportrådgivare	-1,2
Avveckla energirådgivare	-0,8
Årets budget	513,7
budgetram jmf tj	8,1

KOMMUNFULLMÄKTIGE OCH KOMMUNSTYRELSEN

Det är företag som skapar jobb men en stad kan se till att ge förutsättningar och underlätta för att företag ska etablera sig och utvecklas. Västerås stads företagsklimat måste kraftigt förbättras. Hela staden ska upplevas som en serviceorganisation och att det är lätt att vara företagare i Västerås.

Trygghet är den mest grundläggande beståndsdel i ett gott samhällsbygge och tryggheten infinner sig inte av sig själv. Tryggheten i Västerås är ett av de områden där kommunstyrelsen måste ta ett tydligt helhetsgrepp. Det behövs prioriteringar som stärker och säkrar tryggheten för alla som bor, vistas och besöker Västerås. Vi lägger därför resurser under kommunstyrelsen för att kunna ta krafttag mot den växande otryggheten som breder ut sig. Vi tar västeråsarnas oro på allvar.

Västerås måste utvecklas än mer till att bli en trygg stad där vi prioriterar åtgärder för att motverka bilbränder, hot och våld. Det kan exempelvis göras genom att anlita flera ordningsvakter, tillskapa trygga stråk med kameraövervakning och andra trygghetsskapande åtgärder, så att västeråsare vågar gå till affären och affärsidkaren kan ha öppet, att våga ta bussen från stationen eller gå hem på kvällen från en idrottsaktivitet.

För kommunstyrelsen är citys utveckling central och tillsammans med aktörerna i city behöver det tas fram konkreta förslag som gör city mer attraktivt och tryggt.

Kommunstyrelsen har ett tydligt ansvar för helheten i stadens budget. För att kunna fullfölja detta ansvar krävs ett långsiktigt arbete med att kvalitetssäkra beslutsprocesserna.

Vi vill fortsättningsvis se över om verksamheter kan samordnas för att kunna effektivisera arbetet och optimera resursutnyttjandet. Vi ser även att det finns stora samordningsvinster på lokalområdet så att fler verksamheter kan flytta från externt hyrda lokaler till stadshuset eller andra av staden ägda lokaler. Kostnaderna kan bli lägre genom att kraftigt minska de projekt som idag ligger under kommunstyrelsen. Vi anser inte att staden ska fortsätta att stödja kanalbolaget i Strömsholm.

Västerås har en central upphandlingsenhet som med ett effektivt arbete med samordning, uppföljning och kvalitetssäkring av upphandlingar kan spara pengar och underlätta för fler att bli leverantörer till Västerås.

Ett annat område där resursoptimering kan ske på är stadens omfattande volym av olika policys, program och handlingsplaner. Där måste en begränsning och samordning ske eftersom det innebär ett omfattande administrativt arbete inte bara för kommunstyrelsens utan också för alla nämnder, styrelser och hela kommunorganisationen. Vi vill att Västerås stad slutar att delta i olika typer av tävlingar, då dessa skapar en ökad administrativ börda.

Miljö- och klimatfrågorna är strategiskt viktiga. Vi ser idag felprioriterade satsningar som byggnationen av fisktrappor. Vi väljer att prioritera bort denna typ av satsning för att stället prioritera åtgärder för att minska övergödning och omställning från fossila drivmedel med fler laddstationer för elbilar. Vi ser även att vi som kommun behöver verka för att en ren och trygg elproduktion säkras för vår stad och dess invånare. Vi behöver reella insatser som skapar en bättre miljö i vårt närområde och som aktiverar och tar tillvara på den kompetens och de resurser som vi har i staden gällande forskning, företagande och den gröna jordbruks- och skogsnäringen.

Våra förslag:

- Genomför trygghetsskapande åtgärder och trygghetsstråk med kameraövervakning i Västerås.
- Fokusera arbete och insatser på ett förbättrat företagsklimat och fler företagsetableringar.
- Utveckla city tillsammans med handlare och andra aktörer.
- Kvalitetssäkra upphandlingar som ska genomföras i tid, förenklas och underlätta för fler att delta.
- Västerås stad ska sluta delta i olika typer av resursdrivande tävlingar.
- Minska antalet styrdokument.

Kommunstyrelsen, mnrk	Budgetram 2022
Budget föregående år	215,0
Ettårssatsning ny IT-leverantör upphör	-2,5
Anslag Hamnen	-3,5
Ansökan årets stadskärna	
Rudbeckius 400 års jubileum, 2-årssatsning	-0,9
Ramjustering, kontaktcenter tjänster flyttas till Grundskolenämnden	-1,6
Stärkt krisberedskap enligt handlingsplan för beredskap, engångssatsning	1,5
Resursförstärkning internkontroll	1,0
Upphandling IT-drift samt stadsgemensamma system (Raindance)	1,0
Trygghetsskapande insatser, tillfällig satsning 2021-2023	3,0
Marknadsavtal till elitklubbar till NIFF- nämnden	-2,0
Pris och demografiuppräknning	4,6
Prioritering/omprioritering	2,5
Effektivisering (1 %)	-2,2
Trygghetssatsning	8,0
Trygghetsatsning (ett år)	7,0
Uppsökande verksamhet små och medelstora företag	1,0
Minskning strategiska byggfrågor	-1,0
Ökad självfinansieringsgrad vigslar mm	-2,5
Minskad extern inhyrning lokaler	-2,0
Ej Fair trade	-2,0
Inga krav ekologiska inköp	-5,0
Se över stadens kommunikationsverksamhet	-1,0
Årets budget	218,4
Jämförelse tjänstemannaförslag	0,3

Stadsgemensamma kostnader, mnkr	Budgetram 2022
Mälardalens brand- och räddningsförbund	100,7
Kommungemensam reserv	8,0
Kommungemensam reserv, scenkonstbiennal	
Gemensam innovation och utvecklingsbudget	10,0
Samordnad varudistribution	4,0
Ökad internhyra	10,0
Pensionsutbetalningar och avsättning pensioner	200,0
Reglering arbetsgivaravgift och semesterlöneskuld	3,0
Hem-PC kostnad	4,0
	-2,0
Minskade förmånspaket/prenumerationer	
Markhyra, Mälarenergi	-1,2
Budget miljöskulder, rivning, sanering mm	5,0
Interna ränteintäkter	-80,0
Avkastningskrav fastighetsnämnden	-62,3
Statsbidrag ÅN som lagts ut i nämnden för jämförelse s-styret	-59,0
Årets budget	140,2
Jämförelse tjänstemannaförslag	-88,0

ÖVRIGA NÄMNDER, BOLAG OCH KOMMUNALFÖRBUND

Västerås bolag och kommunalförbund har en stor betydelse för många av stadens grundläggande behov med exempelvis tillgång på el och värme, vatten och avlopp, avfallshantering och viktiga kommunikationer som hamn och flygplats.

Mälarenergi är ett bolag som har oerhört stor betydelse för klimatomställningen. Det handlar om både värme och elproduktion som ska ske på ett hållbart sätt men också om att klara investeringar och reinvesteringar inom vatten och avlopp med nya möjligheter till exempelvis läkemedelsrening av avloppsvatten.

För att långsiktigt stärka stadens ekonomi vill vi öka avkastningskravet på stadens bolag. Vi föreslår en höjning av avkastningskravet med 12 miljoner kronor per år. Dock blir effekten för 2022 en höjning med 7 miljoner eftersom beslut om budget tas sent på året. Bolagen bör precis som övriga nämnder och styrelser göra rationaliseringar, det vill säga det höjda avkastningskravet ska inte leda till avgiftshöjningar. Under 2023 föreslås Mälarenergi också att behöva ge en högre utdelning på 10 mnkr. Det är också möjligt att sälja affärsområdet elhandel inom Mälarenergi som verkar på en konkurrensutsatt marknad och levererar till många kunder utanför Västerås.

En översyn av Mimers bostadsbestånd bör ske där det med fördel kan avyttras flera fastigheter till förmån för att tillskapa ekonomiska resurser att investera i boende för den äldre befolkningen i vår stad. Bostads AB Mimer ska inte äga mer än maximalt 30 % av hyresbostäderna i Västerås. Mimer behöver därför både sälja fler lägenheter och uppmuntra till ombildning särskilt i områden med många hyresrätter för att stå väl rustade inför framtiden. Det Västerås behöver är att också Mimer bygger trygghetsboenden och äldreboenden. Mimer får köpa Fredriksbergsbadet då de äger och sköter anslutande aktivitetspark.

Strategiska fastigheter behöver samverka med Västerås flygplats så att etableringar i anslutning till flygplatsen är verksamheter som utvecklar flygplatsen.

Vafab Miljö är ett kommunalförbund som har stora utmaningar. Vi motsätter oss fortsatta avgiftshöjningar eftersom det redan skett kraftiga höjningar. Verksamheten behöver ses över för att kunna effektiviseras samtidigt som vi tydligt arbetar för att minska avfallet.

Överförmyndaren, mnkr	Budgetram 2022
Teknisk ram 2021 enligt ny resursfördelningsmodell	17,4
Budget 2021	15,3
Demografiuppräknig	0,2
Pris och löneuppräknig	0,4
Effektivisering (1 %)	-0,2
Årets budget	15,8
Jämförelse tjänstemannaförslag	-1,1

Valnämnden, mnkr	Budgetram 2022
Teknisk ram 2021 enligt ny resursfördelningsmodell	2,9
Budget 2021	6,3
Pris och löneuppräknig	0,1
Årets budget	6,4
Jämförelse tjänstemannaförslag	-0,4

Kommunrevision, mnkr	Budgetram 2022
Teknisk ram 2021 enligt ny resursfördelningsmodell	8,0
Budget 2021	4,8
Demografiuppräknig	0,1
Pris och löneuppräknig	0,2
Effektivisering (1 %)	-0,1
Årets budget	4,9
Jämförelse tjänstemannaförslag	0,0

INVESTERINGAR

Genom att bättre ta tillvara stadens strategiska möjligheter med tåg, flyg, båt och vägtransporter har Västerås stora förutsättningar att utvecklas som ett kommunikationsnav. På så sätt kan Västerås locka till sig nya invånare, studenter, företag och turister. Det är utbildning och omsorg samt investeringar som ger förutsättningar för fler jobb. Omfattande investeringar som nya stationen behöver ses över för att hamna på realistiska nivåer. Det är inte rimligt att staden lånar i storleksordningen 2 miljarder för att finansiera en ny station. Flera nya vägutbyggnader behöver genomföras, exempelvis Västerleden och många kan finansieras inom ramen för exploatering. Exempel är att delar av breddningen av Norrleden kommer att finansieras inom ramen för exploateringen av Sättra.

Investeringar innebär stora framtida kostnader, därför måste alla investeringar göras med omtanke om framtida generationer. Västerås riskerar att bli en av de högst belånade kommunerna per invånare om inte tydliga prioriteringar genomförs. Alla investeringar måste ses över för att se om det går att finna billigare alternativ som innebär en lägre investeringskostnad. Det kan handla om allt från materialval till val av upphandling. Vi har lagt ett förslag som innebär en betydligt lägre investeringsram. Detta kommer inte att räcka utan stora investeringsprojekt som nya stationen (Mälarporten) behöver ses över med fokus på att kraftigt minska kostnaderna.

Skollokaler i Västerås måste vara funktionella och effektiva. Västerås stad kan inte tillåta att lokalkostnaderna ökar kraftigt eftersom det innebär att det blir mindre resurser till lärare. Västerås stad ska inte långsiktigt låsa fast sig i dyra lokallösningar. Skollokaler som byggs ska vara flexibla så att de kan användas för olika utbildningsverksamheter. Skolor i strategiska lägen och som långsiktigt kommer att behövas som skolor ska därför behållas inom stadens ägo.

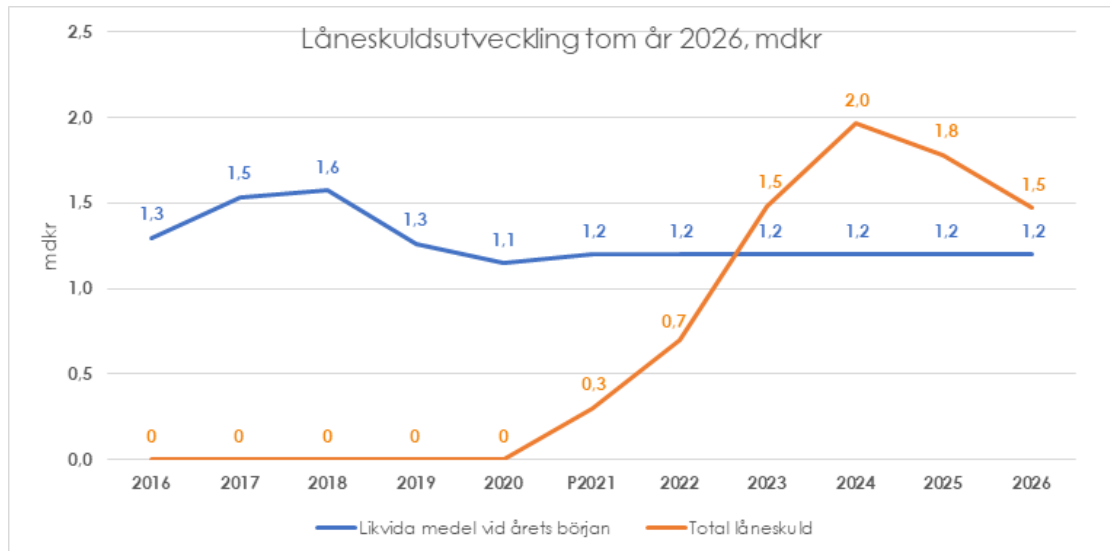
Det behövs fler trygghetsboenden i Västerås för att möta alla de äldre som upplever en otrygghet men som inte har ett stort omsorgsbehov. Därför måste staden ge i uppdrag till Bostads AB Mimer att bygga trygghetsboenden och också erbjuda att hyra in ett antal lägenheter hos de privata aktörer som bygger trygghetsboenden. Vi vill dessutom bygga kombinationsboenden med lägenheter, trygghetsboenden, äldreboende och servicehus för att möta de individuella behov som finns.

Investeringar som stärker Västerås som etableringsort för företag ska prioriteras. Västerås ska vara ett infrastrukturnav. Västerås har en unik infrastruktur med fyra transportslag. Genom god infrastruktur underlättas företagsetableringar och att företag expanderar vilket ger fler jobb i Västerås. Det handlar om att till exempel bygga Västerleden. Västerås måste fortsätta att vara en breddidrottsstad och därför krävs nytänkande för att kunna klara kommande behov av nya idrottslokaler.

Investeringsbudget	mnkr
Grundskola	147
Förskola	102
Gymnasiet	43
Skultuna	40
Kultur	
Idrott	10
Äldre/funktionsnedsatta	22
Individ och familj	7
Övriga fastighet	52
Hamnen	39
Extern hyra	39
Exploatering	257
Mälarporten	23
Summa Fastighetsnämnden	781
Tekniska nämnden ordinarie	35
Tekniska nämnden gatuunderhåll	100
Tekniska nämnden strategiskt	87
Nämnden för idrott, fritid och förebyggande	18
Kulturnämnden	12
Övriga nämnder	67
Summa övriga	319
Totalt	1100

Följande tabell visar på en analys av kassaflödet utifrån vårt förslag till investeringsbudget. Det kommer under perioden att minska behovet av lån även om de tyvärr kommer att under en kort period uppgå till två miljarder 2024.

Med vårt förslag kommer låneskulden att öka den närmaste tiden för att sedan kunna minskas. För att inte belasta kommande generationer krävs att stadens investeringar ses över och minskas.

RESULTATRÄKNING

Resultaträkning, mnkr	Budget 2021	Budget 2022
Verksamhetens intäkter	1 951,6	1 980,9
Verksamhetens kostnader	10 622,2	-7 823,2
Avskrivningar	-413,6	-450,9
Verksamhetens nettokostnad	-9 084,2	-9 353,2
Skatteintäkter	7 299,5	7 829,1
Generella statsbidrag och utjämning	1 778,9	1 746,9
Verksamhetens resultat	-5,8	222,8
Finansiella intäkter	178,9	178,4
Finansiella kostnader	-100,6	-109,9
Summa finansnetto	78,3	68,5
Resultat	72,5	291,3
Resultat exkl finansiella poster (%)	0,8%	2,3%

Not 1 Kommunkatt, generella statsbidrag och utjämning	Budget 2021	Budget 2022
Skatteintäkter	7 299,5	7 829,1
Inkomstutjämning	1 133,7	1 234,5
Kostnadsutjämning	-80,5	-66,3
Regleringspost	463,7	394,3
Införandebidrag	69,3	20,4
LSS-utjämning	-72,0	-105,7
Fastighetsavgift	264,7	269,7
Summa	9 078,4	9 576,0
Ökning jämförelse budget	312,2	497,6
Ökning (%)	3,6%	5,5%

Not 2 Finansiella intäkter	Budget 2021	Budget 2022
Utdelning kommunala bolag	31,8	35,8
Ränteintäkter	147,1	142,6
Summa externa finansiella intäkter	178,9	178,4

Nämnder	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021 (delår 1)	Budget 2022 Tjänstemän	Förändring M och KD	Budget 2022 M och KD
Skattefinansierad verksamhet						
Barn och utbildning						
Förskolenämnden	979,0	1 025,7	1 025,7	1 049,9	7,0	1 056,9
Grundskolenämnden	1 969,7	2 132,8	2 132,8	2 160,5	41,5	2 202,0
Utbildnings- o arbetsmarknad	876,8	902,4	911,4	902,7	5,1	907,8
Skultuna kommundelsnämnd	115,0	124,6	123,1	126,2	2,2	128,4
Omsorg och stöd						
Äldrenämnden	1 582,6	1 678,8	1 678,8	1 717,3	96,0	1 813,3
Nämnden för personer med funktionsnedsättning	842,6	883,3	873,3	898,7	8,6	907,3
Individ- och familjenämnden	944,4	893,7	941,5	910,6	-11,2	899,4
Överförmyndarnämnden	13,3	15,3	15,3	16,9	-1,1	15,8
Uppleva och göra						
Kulturnämnden	190,1	194,2	194,2	192,2	3,7	195,9
Nämnden för idrott, fritid och förebyggande	287,0	287,9	295,7	295,2	6,9	302,1
Bygga, bo, miljö och trafik						
Tekniska nämnden	455,1	469,8	495,3	505,6	8,1	513,7
Byggnadsnämnden	27,1	28,4	28,8	40,6	-0,7	39,9
Miljö- och konsumentnämnden	20,5	22,3	22,3	23,9	-2,6	21,3
Näringsliv och arbete						
Gemensam verksamhet						
Kommunstyrelsen	193,3	215,0	212,4	218,1	0,3	218,4
Kommunrevision	4,4	4,8	4,8	4,9	0,0	4,9
Valnämnden	2,3	6,3	6,3	6,8	-0,4	6,4
Stadsarkivet	8,7	9,0	9,0	9,5		9,5
Delsumma	8 511,9	8 894,3	8 970,7	9 079,6	163,4	9 243,0
Fastighetsnämnden						
Fastighetsnämnden övrigt	-9,6	0,0	0,0	0,0		0,0
Fastighetsnämnden, exploatering	-233,8	-30,0	-64,7	-30,0		-30,0
Delsumma	-243,4	-30,0	-64,7	-30,0		-30,0
Stadsgemensamma kostnader	143,8	220,0	243,8	228,2	-88,0	140,2
Verksamhetens nettokostnad	8 412,3	9 084,3	9 149,8	9 277,8	75,4	9 353,2

Skatteintäkter och generella bidrag	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021 (delår 1)	Budget 2022		Budget 2022 M och KD
Skatteintäkter	7133,6	7299,5	7486,9	7 829,1		7 829,1
Generella statsbidrag och utjämning	1784,8	1778,9	1798,2	1 746,9		1 746,9
Totala skatteintäkter	8 918,4	9 078,4	9 285,1	9 576,0		9 576,0
Årets resultat exkl finansiella poster	506,1	-5,9	135,3	298,2	-75,4	222,8

SAMMANFATTNING

Moderaterna och Kristdemokraternas budget utgår ifrån att möta dagens samhällsproblem. Västerås har en allt ökande otrygghet, våldsbrott har blivit vardagsmat, arbetslösheten och långtidsarbetslösheten är hög och många barn går ut skolan utan godkända betyg. Västerås tappar i näringslivsranking och vi har ett tvådelat samhälle med utanförskap. Detta måste brytas och är därför största fokus i vår budget.

Vi gör tydliga prioriteringar. Det handlar om att prioritera åtgärder för ökad trygghet i Västerås med en satsning för att anställa bland annat fler ordningsvakter och att sätta upp fler trygghetskameror. Skolresultaten måste förbättras där fler lyckas i skolan och fler når toppbetygen. Det handlar inte bara om ökade resurser, utan vad man gör för att stödja skolan i sitt arbete. Att kunna svenska är ingången till samhället. Vi föreslår därför språkförskola och en satsning på behöriga lärare i utanförskapsområden

För att hindra att människor fastnar i ett långvarigt bidragsberoende behöver vidtas med allt ifrån modeller med krav på aktivitet för försörjningsstöd och oanmälda hembesök. Det får aldrig vara möjligt att fuska sig till stöd när det finns så många som är i riktigt behov av hjälp. Företag skapar jobb och därför måste stadens näringslivsklimat förbättras med bland annat uppsökande verksamhet gentemot små och medelstora företag.

När man blir äldre och behöver hjälp och stöd är det självklart för oss att man ska kunna välja både vem som utför hemtjänsten och på vilket boende man vill bo, därför vill vi införa en äldrepeng för äldreboenden.

Att inte ta hand om befintlig infrastruktur och byggnader gör att vi riskerar ännu högre kostnader. Därför måste kraftfulla åtgärder vidtas. Nya skrytbyggnader kan inte byggas när vi har stort bristande underhåll. Investeringsbudgeten måste ses över så att staden investerar i en takt som är långsiktigt hållbar och att låneskulder undviks. Samtidigt ska västeråsarna inte överbeskattas, därför måste varje krona vändas på för att det ska gå till rätt åtgärd.

Vi moderater och kristdemokrater föreslår att:

- Satsa på trygghetsskapande åtgärder som trygga stråk, kameraövervakning, fler ordningsvakter, se över belysning och buskage och förstärk samarbetet med polisen.
- Bryta bidragsberoendet och införa Boråsmodellen.
- Öka den rörliga skolpengen med 500 kronor per elev satsa på fler behöriga lärare i utanförskapsområden.
- Satsa på språkförskola med fokus på svenska språket.
- Inför en äldrepeng för äldreboenden och bygg fler trygghetsboenden.
- Förbättra näringslivsklimatet
- En särskild satsning görs för att förbättra Västerås yttre underhåll och av stadens byggnader.

Detta finansieras genom bland annat:

- Krav på aktivitet för att få försörjningsstöd och åtgärder mot välfärdsbrott.
- Minskade kommunala resurser till arbetsmarknadsåtgärder, staden kan gärna bidra med åtgärder men de ska finansieras statligt.
- Våga säga nej till uppgifter som kommunen inte behöver utföra.
- Samordna öppettider i förskolan och barn till föräldralediga som inte har särskilda behov ska inte automatiskt ha rätt till fritidshem.